

Preparant-nos pel futur

rafaelhoteles
by la pleta
★★★★★

Registro Turisme de Catalunya - HVA000751

UNA EXPERIENCIA ÚNICA EN BAQUEIRA

Bienvenidos a Rafaelhoteles by la Pleta*****, tu Hotel de lujo en Baqueira, ideal para practicar esquí o cualquier otro deporte de invierno en los Pirineos. Un cinco estrellas donde el confort de sus instalaciones, el cuidado servicio, la amplia y variada oferta gastronómica y los más actuales tratamientos de Spa le hacen ser la más completa alternativa para vivir las mejores vacaciones con familia o amigos.

CTRA. BAQUEIRA A BERET, S/N - COTA 1.700
25598 BAQUEIRA (LÉRIDA)

(+34) 973 645 550

reservas.lapleta@rafaelhoteles.com

www.lapleta.com

04 Editorial

· Carta comiat Dr. Flores

06 Notícies

- Moviment col·legial
- Acords de la Junta de Govern del COMLL
- Assemblea extraordinària 24 de febrer
- Assemblea ordinària 21 d'abril
- Dossier de Premsa
- Conveni Grups de Suport al Dol
- Conveni Cambra de Comerç de Lleida
- I Premi COMLL a la recerca en Atenció Primària
- Nova imatge del COMLL

18 Secció Metges Jubilats

- Activitats secció Metges Jubilats
- Legalitat i Fiscalitat en la jubilació

22 Article

· El butlletí mèdic, un valuós patrimoni a l'abast

26 Medicina avantguarda

- Protonteràpia, teràpia de partícules. Dr. Robaina
- Recerca marcador tumors cap i coll. Dra. Mariaina Cerdà-Esteve

Edita

COL·LEGI OFICIAL DE
METGES DE LLEIDA
Rambla d'Aragó, 14 . 25002 Lleida
T. 973 270 811
butlletimedic@comll.cat
www.comll.cat

Disseny línia editorial

Latipo. Estudi de disseny

Producció

Editorial MIC

DIPÒSIT LEGAL:

L-842/1996 ISSN: 1576-074 X

Consell de redacció

Francesc Abella Pons
Noret Ballarin Cunillera
Manel Camps Surroca
Joan Carrera Guiu
Josep M. Casanova Seuma
Josep Corbella Duch
Montse Esquerda Aresté
Joan Flores González
Josep M. Greoles Solé
Íñigo Lorente Doria
Lluís Marqués Amat
Mercè Matinero Tor
Montse Puiggené Vallverdú
Àngel Rodríguez Pozo
Pilar Roig
Josep M. Sagrera Mis

Javier Trujillano Cabello
Joan Viñas Sala
Oriol Yuguero Torres

Direcció

María Chiné Segura

Butlletí Mèdic vint-i-dos anys al servei dels Col·legiats

Maig de 1999, en la primera reunió de la nova Junta presidida pel Dr. Xavier Rodamilans, un dels temes tractats és les renovacions del Col·legi i entre elles està la millora del Butlletí Mèdic, del qual s'acabava d'imprimir el número 15.

Recordo que la Dra. Rosa Pérez i el Doctor Sebastià Barranco m'assenyalen amb el dit i diuen: "El Joan Flores, que llegeix i escriu molt, hauria de ser el director del Butlletí".

Carta comiat del Dr. Flores

D'aquesta manera tan senzilla vaig ser anomenat director de la revista, càrrec que he mantingut durant 22 anys i 122 números publicats. Ara he decidit deixar la direcció del Butlletí a finals d'any, coincidint amb una mena de final de la pandèmia i pensant que nous temps necessiten l'empenta de gent jove que coneix les noves formes de comunicació. He de dir que la pandèmia també ha sigut dura per al butlletí i el seu Comitè de Redacció, però amb reunions telemàtiques hem aconseguit continuar publicant i, malgrat les dificultats, ho hem superat gràcies a l'esperit de tots els membres de l'esmentat comitè, de la junta i del personal del Col·legi.

Tampoc soc tan fàcil de convèncer i les meves condicions van ser tres: la primera, elegir un nou Comitè de Redacció. Els membres de l'anterior comitè, tots bons amics, ho van entendre i m'ho van facilitar. La segona va ser que es respectés la independència de la revista i que no hi hagués cap mena de censura i la tercera, ja que jo no era periodista, va ser que calia contractar una periodista que ens assessorés en la publicació i la vam encertar amb la persona de la Magda Ballester, que ha estat un dels pilars fonamentals de la revista fins a la seva jubilació. Sense la Magda no hauria estat igual.

L'altre pilar important ha sigut, és i serà, el Comitè de Redacció, pel qual, com podeu suposar, en 22 anys han passat molts companys i seria impossible anomenar-los a tots, però també seria injust deixar de referir-me als membres permanents que amb la seva qualitat i generositat han contribuït a l'excel·lència del Butlletí: Manel Camps, Joan Clotet, Josep Maria Sagrera, Rosa Pérez, Àngel Pedra, Josep Pifarré, Joan Viñas, Tomàs Alonso, l'advocat Josep Corbella, Montse Esquerda, Josep Maria Greoles, Jordi Melé, Jorge Soler, Iñigo Lorente, Àngel Rodríguez, Montse Puiggené, José Javier Trujillano, Oriol Yuguero, Miquel Buti, Eduard Peñascal, els estudiants de medicina – ara ja metges– Vincenzo Palavicino, Noret Ballarin, Mercè Matinero, i professionals de l'ensenyament com Ramon Camats i Josep Maria Forqué.

↑ Reunió del Butlletí Mèdic al 1999

Amb les tres condicions assumides i amb el factor humà que hi havia darrere de la revista ha sigut possible i molt gratificant treure un número després d'un altre. Les reunions, més de 200, eren una festa d'on sorgien les idees, es proposaven temes i es decidien les persones que escriurien els articles, debats, reportatges, etc. Crec que tots els membres en tenim un bon record d'aquelles reunions i del sopar anual que fèiem per celebrar els Nadal i l'èxit de la publicació.

No tot ha sigut flors i violes i en tots aquests anys i sobretot en debats sobre temes tan transcendents com les retallades, les direccions per objectius i les millores que necessitava la sanitat lleidatana; alguna autoritat i algun directiu no ha reaccionat amb la responsabilitat ni la proporcionalitat que requeria el seu càrrec amb la sanitat i el territori, però nosaltres ho hem superat i ho hem intentat oblidar.

Seria injust si no parlés d'allò realment important: els col·legiats, que amb els seus feedbacks, la majoria positius, i les crítiques sempre també positives i benèvols ens han ajudat en aquest viatge.

També és rellevant saber que malgrat els Instagram, Facebook, Twitter, Newsletters... el Butlletí continuarà sota la direcció de la Dra. Maria Chiné, també l'edició en paper.

En nom propi, en nom de les respectives juntes i del comitè de redacció, volem donar les gràcies a tot el col·lectiu mèdic, als estaments oficials i als mitjans de comunicació que sempre hagin estat al nostre costat. Ha estat una responsabilitat, però també un plaer i un honor compartir amb vosaltres tots aquests anys.

—

Moviment col·legial des de l'1 de novembre de 2021

Altes Novembre 2021: 6

ABU-SUBOH ABADIA, ANNA
CASAS CLARAMUNT, MARIA
EROLES GOLET, CRISTINA
LAFUENTE, WILDA ALICIA
LIBREROS NIÑO, EUGENIA ALEJANDRA
SORRIBES I ESTORCH, JORDI

Altes Desembre 2021: 6

AFANADOR LUNA, PATRICIA
DIAZ ARGÜELLO, MANUEL ÀNGEL
GALINDO LOZANO, EDGAR CAMILO
GONZÁLEZ ESTEVARENA, LUIS ALBERTO
MORALES CABRERA, CARMEN AMPARO
VAN HOUTEN RACEDO, CRISTINA ANDREA

Altes Gener 2022: 10

DOS REIS AMADO SPENCER FERREIRA, SANDRINE
PIMENTEL FELICIANO, ANA ISABEL
SANCHEZ RAMIREZ, ANA MARIA
MAYA PERDOMO, CATALINA
BELISARIO BROWN, HENRY ODAN
PORTOLÀ CASTILLON, OLGA
SERRA MARTINEZ, PILAR
DIAZ GONZALEZ, ELOY
FORONDA QUINTERO, MELINA
MORENO FERRE, ANDREA

Altes Febrer 2022: 13

GARCIA PONCE, ERNESTO E.
VILLALTA PONS, NOÈLIA
GAMBOA RODRIGUEZ, ORLANDO A.
LOBO CONTRERAS, ALIANTT ANDREA
OTAL ARAN, PAU
GONZALEZ BARRANQUERO, ALBERTO
MIR ESPUÑES, ALBERT
GONZALEZ CARDENAS, DAVID RAMON
FRAUZINO PEREIRA, ALEXANDRE
LUCENA GASPAR, ALBA
BONET RODRIGUEZ, ANNA
PIMENTEL BARREIRO, GRETTEL
MAS DEL MORAL, LAURA

Altes Març 2022: 16

DIAZ MONTOYA, CRISBEL LURYMAR
GARCIA CRUZ, ADNIEL
DIAZ VALLADARES, SIONY RAMSES
CASANOVA MEJIAS, PATRICIA
NOVELL POSINO, ANNA
MARISCAL CASTILLA, ANA
LLEIXÀ RIOBOO, MARC
CARRERA TEIXIDÓ, PERE
RODRIGUEZ BOLAÑOS, JAIME
OLIVERAS FORNOS, ADRIÀ
FLORES CORPUS, FILIBERTO
MAY MALAGA, LUIS RENATO
MURATA YONAMINE, ELEONOR PAOLA
HERNANDEZ RUIZ, ANGEL
MOLINA GONZALEZ, MARIA AZUCENA
VILLANUEVA TORRES, OSCAR

Altes Abril 2022: 8

QUIÑONES AGUILAR, LUIS
 GONZALEZ CARDONA, SEBASTIAN
 RAVENTÓS TATO, RUT MARIA
 AVALOS, MIGUEL ANGEL
 ORTIZ NAGY, KAREM MARIAN
 RUZ HERNANDEZ, MARIO
 TRUJILLO BENJUMEA, ROSANA CAROLINA
 ANGIE CAROLINA BURGOS CARDONA

Baixes Novembre-Abril: 27

Defuncions

RIUS GRIÑO, FERNANDO
 SERRANO COLOMO, ALBERTO
 SERRANO CERCOS, JOAN
 RUIZ VILELLA, MAGDALENA
 VOLTA PARDO, TANIA DALILA
 GABAS VILELLA, LORENZO

Honorífics

AGUILO REGLA, ALICIA
 ALONSO ANDRES, OTILIA
 ARBOIX RUIZ, JORGE
 BADIA PONS, JOAN RAMON
 BALLESTER RODES, MANUEL
 BARTOLOME DOMINGUEZ, MIGUEL D.
 BELTRAN ALVAREZ, AURELIO
 CODINA MARCET, JOSÉ
 CORBELLA BUENAVENTURA, M.MERCEDES
 FARRENY VILAMAJO, CARMEN
 GRAU PASCUAL, RITA
 HERNANDEZ SURROCA, VICENTE DANIEL
 IGLESIAS MARTINEZ, EDELMIRO
 OROMI SOLSONA, TERESA
 PORTELA DACOSTA, GRISELDA
 REMON ROMAN, JOSE LUIS
 RODAMILANS DE LA O, XAVIER
 RODOREDA MEILAN, JOSE LUIS
 RODRIGUEZ HERNANDEZ, M. CARMEN
 ROIG CUBINO, PERE
 SEGARRA CODINA, RAMON
 SERRA BORRELL, INMACULADA C.
 TOMAS MAURI, JORGE E.
 TORRENTE RIU, M.PILAR
 TOSCANI PARIS, HILDA BEATRIZ
 TRULLOLS BATLLE, JOSE M.
 URGELL MIR, MARIA TERESA
 VILA BACH, ANTONI

Total Col·legiats a 01/05/2022: 2066

Acords de Junta de Govern

- El dia 18 de gener el COMLL va signar un acord de col·laboració amb l'Associació Grups d'Acompanyament al Dol de Lleida, per tal de desenvolupar activitats de manera conjunta per fomentar la formació, divulgació i tractament del dol, tant en l'àmbit professional com en el personal.
- Congelació de la quota col·legial per al 2022, que continua sent de 60 euros/trimestre/col·legiat. El Consell General de Col·legis Oficials de Metges d'Espanya va fixar la quota en 52,25 €/trimestre i per part del Col·legi 7,75 €/trimestre.
- Col·laboració econòmica per l'acte acadèmic de Graduació del grau de Medicina de la Universitat de Lleida, de la promoció 2016-2022, que tindrà lloc a la Seu Vella de Lleida, el dia 27 de Maig de 2022. Aquest any, en la promoció 2016-2022 es graduen 78 alumnes.
- S'informa que finalment s'ha aprovat el nou Codi de Deontologia del Consell de Col·legis de Metges de Catalunya, després de passar per les diverses fases, al·legacions i informació pública entre altres.
- Acord de convocatòria de l'Assemblea Extraordinària per sotmetre a votació el projecte de la nova seu col·legial, format pels següents punts: Constitució d'una comunitat de bens COMLL - Mutual Médica; Construcció del projecte a càrrec de l'empresa Benito Arnó e Hijos, S.A.U.; Pla econòmic i de finançament de la construcció del nou edifici; i per últim, alienació dels immobles propietat del COMLL situats a la rambla Aragó, 14 (actual seu col·legial i 2 habitatges).
- Preparació del Concurs Artístic per a Metges convocat per part del Consell de Col·legi de Metges de Catalunya. La Jornada Cultural es celebrarà el dia 25 de maig a Lleida, en la qual es lliuraran els premis del concurs.
- Per acord de la Junta de Govern aquell col·legiat que sigui mare o pare podrà sol·licitar la tramitació de la prestació per maternitat/paternitat al Col·legi de manera totalment gratuïta per deferència de la Junta de Govern.
- Degut a la necessitat dels col·legiats de fer us del seu carnet col·legial tant en l'àmbit professional com personal, el Col·legi va organitzar un curs online, per ensenyar totes les funcionalitats del certificat digital.
- La Dra. Margarita Puigdevall, vocal primera de la Junta de Govern va comunicar la renúncia al seu càrrec el passat mes de març.
- El dia 23 de febrer, el COMLL va signar un acord de col·laboració amb la Cambra de Comerç de Lleida per tal que les empreses lleidatanes que formin part de la Cambra puguin oferir serveis i avantatges als col·legiats. Aquest acord es plasmarà a la nova web del COMLL on apareixeran les ofertes i les promocions disponibles a les que podran accedir tots els col·legiats mostrant el seu carnet col·legial.
- El dia 1 d'abril el Col·legi va estrenar nova web, aquesta es caracteritza perquè totes les fotos que apareixen són col·legiats, reals i propers. A més a més, de la web també s'ha estrenat nova imatge seguint amb els trets característics d'aquesta institució que són la professionalitat, rigorositat, humanitat, investigació i atenció.

Assemblea extraordinària 2022

El dia 3 de març de 2022, es va celebrar a la Facultat de Medicina de la Universitat de Lleida l'Assemblea Extraordinària.

En aquest acte es va presentar el projecte de construcció de la nova seu del COMLL més la residència per a personal sanitari de Mutual Médica a l'avinguda Rovira Roure i es va sotmetre a votació dels col·legiats els següents punts: Constitució d'una comunitat de bens COMLL - Mutual Médica; Construcció del projecte a càrrec de l'empresa Benito Arnó e Hijos, S.A.U.; Pla econòmic i de finançament de la construcció del nou edifici; i per últim, alienació dels immobles propietat del COMLL situats a la rambla Aragó, 14 (actual seu col·legial i 2 habitatges).

En total van acudir 57 col·legiats i el resultat de la votació va ser 56 vots a favor i 1 abstenció. Aquest resultat facultava a la Junta de Govern a seguir treballant per fer realitat aquest projecte.

—

Assemblea ordinària anual de Col·legiats 2022

↑ Col·legiats honorífics 2022

El Col·legi Oficial de Metges de Lleida va celebrar el passat 21 d'abril de 2022, a l'Aula Magna de la Facultat de Medicina de Lleida, l'assemblea anual ordinària de col·legiats, que també es va poder seguir per streaming.

En Dr. Ramón Mur, president del COMLL, va ser l'encarregat d'iniciar l'Assemblea Ordinària recordant en una primera lectura, tots els noms dels col·legiats que han mort durant aquest últim any i es va guardar un minut de silenci en record dels companys traspassats.

A continuació, el President Dr. Ramón Mur Garcés i el Secretari Dr. José Daniel Lacasta García van presentar, respectivament, l'informe de presidència i la memòria d'activitats, documents que recullen de forma resumida la vida col·legial durant el darrer any.

El tresorer del Col·legi, Dr. Carlos Querol Vela, va passar a informar detalladament de les diferents partides que conformen els estats comptables, la situació patrimonial del Col·legi a 31 de desembre de 2021 i el pressupost col·legial de 2022, incloses els de les seccions col·legials actualment en funcionament.

Seguidament, es van sotmetre a l'aprovació de l'assemblea les propostes següents, que van estar totes aprovades per unanimitat:

1. Aprovació de l'acta de l'anterior assemblea de col·legiats.
2. Aprovació del balanç i liquidació del pressupost de l'exercici del 2021.
3. Aprovació del pressupost del 2022.

Un cop finalitzada l'assemblea, es va es va procedir al lliurament del diploma col·legial i del Consejo General de Colegios de Médicos així com de la insígnia als col·legiats presents que havien assolit la condició d'honorífics des de la darrera assemblea. Aquest acte va tenir lloc a la capella de l'Hospital Santa Maria en una cerimònia organitzada per la Secció de Metges Jubilats. Posteriorment a la condecoració dels nous col·legiats honorífics es va celebrar un concert a càrrec del grup Pop Piano Quartet.

Presència del Col·legi Oficial de Metges de Lleida als mitjans de comunicació

DIARI SEGRE

El Col·legi de Metges tindrà el 2023 nova seu amb 36 apartaments.

03/03/2022

SER LLEIDA

Per què augmenten les agressions a metges i professionals sanitaris?

10/03/2022

SEGRE.COM

Premi per a la investigació d'una metge.

19/03/2022

ANUARI SEGRE 2021

Un enorme aprenentatge tècnic i humà.

02/04/2022

DIARI SEGRE

Més de 400 metges, un de cada cinc, es jubilaran a Lleida abans de l'any 2027.

06/04/2022

LAMANYANA.CAT

Cal reestructurar a fons l'atenció primària per atraure metges que vulguin treballar al territori.

30/05/2022

Acord de col·laboració amb el Grup d'Acompanyament al Dol de Lleida

↑ Signatura de l'acord de col·laboració amb el Grups Dol Lleida

Grups Dol Lleida i el COMLL varen signar el passat 14 de gener un acord de col·laboració per fomentar la formació, la divulgació i el tractament del dol en l'àmbit de l'atenció mèdica a Lleida entre les persones col·legiades al COMLL.

Aquesta sinergia vol donar a conèixer Grups Dol Lleida entre els col·legiats i col·legiades del COMLL i iniciar activitats de col·laboració per ambdues parts.

L'Associació Grups d'Acompanyament al Dol de Lleida neix l'any 2004 amb la voluntat d'ajudar persones en dol, entenent aquest com el procés d'elaboració del dolor infligit per una pèrdua significativa, especialment per la mort d'una persona estimada.

Són un grup de persones preparades i formades, ja que han passat per la mateixa experiència, per ajudar en l'elaboració del dol, donar recolzament emocional i social, i potenciar les capacitats de cadascú per poder afrontar i resoldre els problemes derivats de la pèrdua d'un ésser estimat. Podeu trobar més informació sobre aquesta associació a la web dol-lleida.org, a Facebook ([dollleida](https://www.facebook.com/dollleida)), Twitter i Instagram ([@dol_lleida](https://www.instagram.com/dol_lleida)).

En el marc d'aquest conveni, els metges interessats disposaran de un nou servei pel que podran rebre l'acompanyament i suport en el seus processos de dol, seguint els principis que els Grups tenen d'acollida, confidencialitat i respecte en les realitats i creences de cada persona.

Aquest suport serà gratuït per a tots els col·legiats del COMLL i la seva durada és d'un any.

Els interessats es poden dirigir directament als Grups d'Acompanyament al Dol de Lleida a través dels següents mitjans, indicant la seva pertinença al col·lectiu mèdic:

T. 649 343 574
grupdol.lleida@gmail.com

Acord de col·laboració amb Cambra de Comerç de Lleida

↑ Signatura de l'acord de col·laboració amb la Cambra de Comerç de Lleida

La Cambra de Comerç de Lleida i el Col·legi Oficial de Metges de Lleida van signar el passat mes de febrer un acord de col·laboració per tal que les empreses lleidatanes que formen part de la Cambra puguin oferir serveis i avantatges als col·legiats del COMLL.

Aquest acord es plasmarà en la nova web del COMLL, que inclou un apartat on es podran consultar totes les ofertes i promocions disponibles i a les que podran accedir tots els metges de Lleida només presentant el seu carnet col·legial. El conveni tindrà una durada d'un any prorrogable anualment.

Jaume Saltó, president de la Cambra de Comerç de Lleida, va explicar que aquest pacte suposa una aliança estratègica per captar i retenir talent a les nostres terres. En aquest sentit, va afegir: "A Lleida tenim la sort de ser petits i conèixer-nos tots. És per això que cal aprofitar-ho i crear aliances estratègiques entre els principals agents del territori per tirar endavant". Per la seva banda, el Dr. Ramón Mur, president del COMLL, va destacar que "el Col·legi Oficial de Metges de Lleida compta amb més de 2.000 metges inscrits i treballem perquè tots ells gaudeixin de serveis de qualitat i de proximitat".

Aquí trobareu totes les ofertes i avantatges per a col·legiats:

www.comll.cat/serveis/altres-serveis

I Premi COMLL a projecte de recerca en l'Atenció Primària de salut 2021

El 18 de Març de 2022 el Col·legi Oficial de Metges de Lleida (COMLL), amb la col·laboració de l'IDIAPJGol i l'Institut Català de la Salut Atenció Primària Lleida, va atorgar el seu I Premi COMLL al projecte de recerca en l'Atenció Primària de Salut 2021. L'objectiu d'aquest guardó és incentivar la recerca en l'Àmbit de l'Atenció Primària de Salut a Lleida.

Es van presentar 11 treballs de recerca en aquesta primera convocatòria, en la que s'ha valorat sobre tot l'aplicabilitat de les conclusions i va destacar la important participació de residents en aquest projectes.

El premi va ser concedit a la Dra. Cristina Molins Rojas pel seu projecte sobre "Utilitat del cribatge poblacional del deteriorament cognitiu a la població de Lleida". La guanyadora va rebre el premi dotat amb la quantitat única i indivisible de 1.500€ i la certificació de l'assoliment del premi.

La segona i tercera millors puntuacions van ser per a la Dra. Anna Pons i la Dra. Dolors Rodrigo, respectivament.

Utilitat del cribatge poblacional de deteriorament cognitiu a la població de Lleida.

El deteriorament cognitiu (DC) en general i la demència en particular són una de les principals causes de discapacitat en els països occidentals.

L'Organització Mundial de la Salut (OMS) va estimar al 2019 que hi havia 50 milions de persones afectades i que aquest valor es duplicaria al 2030 i triplicaria al 2050. La principal causa és la Malaltia d'Alzheimer que representa el 60-80% dels casos. De manera que, el deteriorament cognitiu suposarà una autèntica epidèmia sanitària, social i econòmica en els propers anys.

Malgrat totes aquestes dades, s'ha observat que un 40-50% dels casos romanen sense diagnosticar i es conclou que gran part dels diagnòstics es realitzen un cop els símptomes i les manifestacions associades estan donada la manca d'un programa de cribatge.

L'edat es el principal factor de risc per a desenvolupar deteriorament cognitiu. Altres factors són els factors de risc cardiovascular (diabetis mellitus, hipertensió o hipercolesterolèmia), la depressió, la fragilitat física i el baix nivell d'escolarització i de suport social.

Aquesta associació entre els trastorns cognitius i l'empitjorament de l'estat de salut i de la qualitat de vida genera a llarg termini un augment de les consultes a Atenció Primària (AP) o a Urgències, així com un increment de les institucionalitzacions i dels ingressos hospitalaris per descompensacions de les seves patologies de base, repercutint a nivell econòmic en el sistema sanitari.

La medicina de família representa, des de sempre, un paper integral en l'atenció als pacients amb demència i al seu entorn. A nivell d'AP, s'ha establert un pla d'acció, treballant de manera coordinada amb infermeria i treball social, en el marc de l'atenció d'aquests pacients crònics, potenciant-la segons les seves necessitats canviants i de complexitat creixent. Malgrat tot, en la darrera actualització PAPPS (2020) es conclou que no hi ha suficient evidència que demostrï els beneficis o riscos dels programes de cribatge de deteriorament cognitiu en la població major de 65 anys asimptomàtica a priori, tot i que hi ha organitzacions sanitàries que han incorporat el cribatge del deteriorament cognitiu en les seves revisions anuals (Medicare en 2011, Alzheimer's Association en 2013).

↑ Premi IDIAP

Per tot això, el Dr. Gerard Piñol neuròleg de la Unitat de Trastorns Cognitius (UTC) i jo, Cristina Molins resident de 4t any de Medicina de família, ens vam endinsar en aquest projecte com a treball final de residència i futura tesi doctoral. En col·laboració amb el Dr. Antoni Plana, metge de família al CAP de Balàfia-Pardinyes, i Dra. Marta Ortega i la resta de l'equip de la Unitat de Suport a la Recerca (USR) IDIAP Jordi Gol.

Els objectius plantejats són: detectar la prevalença de DC no registrat en el sistema E-CAP mitjançant dues eines de cribatge de DC, determinar la relació del DC amb els factors de risc cardiovascular, avaluar la utilitat del CAIDE score (Cardiovascular Risk Factors, Aging and Dementia) com a eina predictora de DC en un inici i durant el seguiment, determinar l'impacte en la qualitat de vida dels pacients durant el cribatge i un cop establert el diagnòstic durant el seguiment posterior i avaluar la influència d'un diagnòstic precoç respecte al número d'ingressos hospitalaris, consultes a AP i a Urgències hospitalàries, mortalitat i prescripció de nous fàrmacs.

Inicialment l'estudi es durà a terme en l'Àrea bàsica de Salut Balàfia-Pardinyes de Lleida on una part de la població s'assignarà de forma aleatòria a un grup control, on es

realitzarà l'estudi i seguiment de DC segons els protocols establerts en la ruta assistencial de demències de la Regió Sanitària de Lleida, i una altra part de la població s'assignarà a la cohort de seguiment, on es realitzarà el cribatge actiu.

La població estarà formada per pacients majors de 65 anys sense antecedents personals de trastorns cognitius ni psiquiàtrics enregistrats en el programa E-CAP ni altres patologies que impedeixin el seguiment.

S'analitzarà una mida mostral de 320 subjectes (160 persones en el grup control i 160 persones en el grup de casos). Un cop establertes se sol·licitarà el consentiment informat.

El primer àmbit es realitzarà en el medi d'AP, mitjançant una entrevista presencial en la qual s'administraran els tests sobre els que es basarà la investigació (CAIDE score, dos tests de detecció de deteriorament cognitiu, un test de detecció de depressió i un d'ansietat i finalment un test per avaluar la qualitat de vida i una escala de satisfacció). Un cop obtinguts els resultats dels tests, tots aquells que hagin obtingut una puntuació suggestiva de deteriorament cognitiu, es dirigiran a la Unitat de Trastorns Cognitius de l'Hospital Santa Maria (UTC),

on es realitzarà una avaluació a nivell neurològic amb la realització de proves complementàries que permetin confirmar o descartar la sospita diagnòstica.

Aquells pacients amb diagnòstic confirmat tant per la via del cribatge actiu com pel programa habitual de la Regió Sanitària rebran el tractament farmacològic i no farmacològic establert a la Ruta de Demències de la Regió Sanitària de Lleida i el seguiment establert pel sistema sanitari de salut.

Cada 3 anys es farà el seguiment i exploració de les variables definides per poder avaluar la utilitat de la realització d'aquest cribatge.

És necessària una resposta més eficaç per aquests pacients en forma de més estudis d'investigació, sobretot a nivell nacional, amb un enfocament assistencial multidimensional, compartit i col·laboratiu entre la medicina de família i l'àmbit hospitalari per englobar aquesta patologia tan complexa i a la vegada tant freqüent en el nostre dia a dia.

Cristina Molins Rojas

—

Revisem la nostra identitat corporativa global, per mirar a un futur esperançador

Recentment heu pogut conèixer el projecte de la nova seu col·legial i, dins d'aquesta línia de transformació i actualització de la nostra entitat.

Us presentem les novetats en l'àmbit comunicatiu, concretament hem renovat íntegrament la identitat corporativa i la plana web.

Marca i identitat corporativa

S'ha apostat pel manteniment de la nostra senya d'identitat, la LL de Lleida, alhora que hem introduït el lema que ens defineix, 'Salut i Servei'.

L'objectiu ha estat ser continuistes amb la història i la professió, pel qual s'ha conservat el color blau amb un to seriós, cohesionador i sobretot fort.

La nova identitat parteix dels atributs intrínsecament lligats a la nostra marca:

Professionalitat

Rigurositat

Humanitat

Investigació

Atenció

↑ Nova identitat corporativa

Col·legi Oficial de
Metges de Lleida

Plana web corporativa

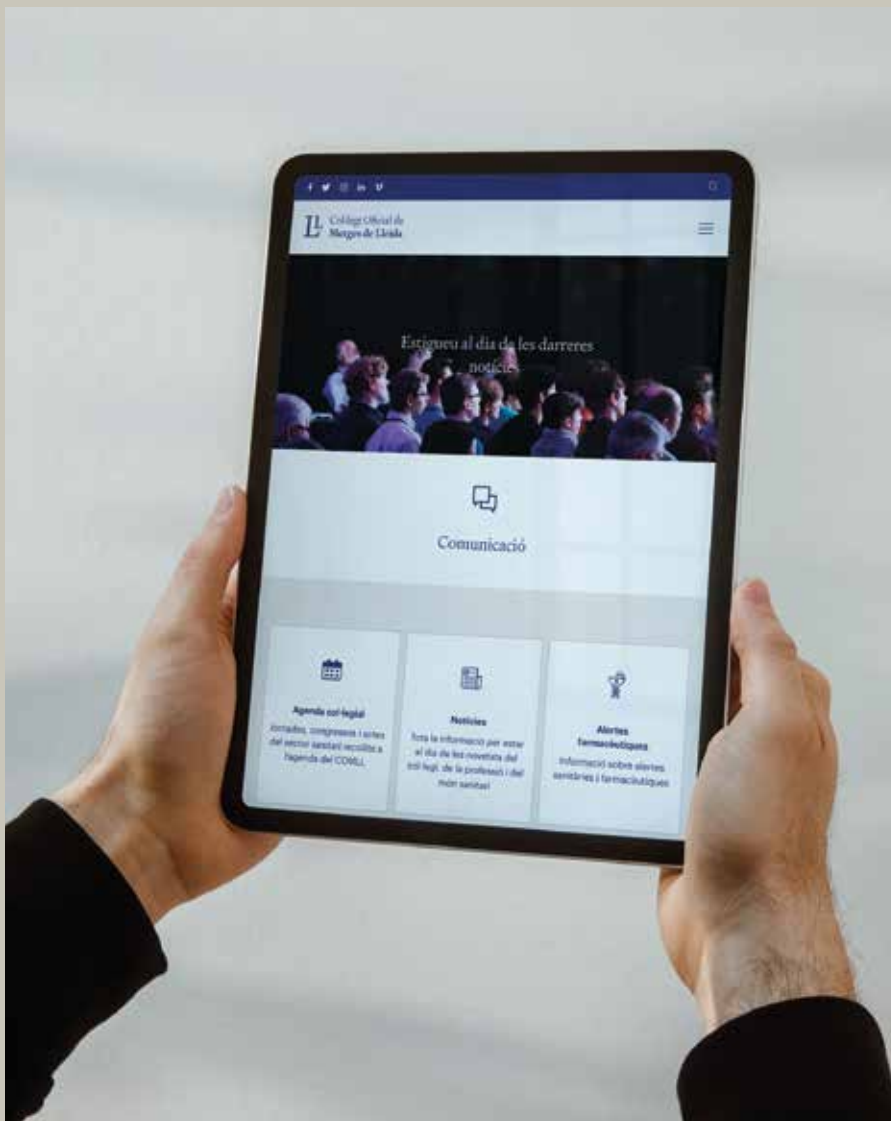
La nova web incorpora els aspectes estètics d'aquesta identitat, i des d'un punt de vista de contingut, amplia i desenvolupa els de la pàgina anterior, amb nous apartats, serveis i informacions útils per als metges i per a la ciutadania en general, com per exemple:

- Avantatges i descomptes per a col·legiats
- Premis i beques de Medicina
- Associacions de pacients de Lleida
- Ofertes de feina
- Cursos i formació

Tanmateix, hem volgut que sigui una web on apareguin els nostres col·legiats, reals, reconeixibles i propers, per a cultivar el sentiment de pertinença envers aquesta institució, perquè realment el Col·legi som tots nosaltres.

Us convidem a descobrir-la i navegar-hi.

www.comll.cat

↑ Nova plana web corporativa

Píndola d'una nova visita cultural

↑ Visita a la Mostra de Joan De Tanet

El dia 15 de desembre, la Secció de Metges Jubilats del Col·legi de Metges de Lleida va fer una sortida a la Fundació Sorigué, aquest cop a la seva seu de la ciutat.

Vam visitar la Mostra de Joan De Tanet, artista local ubicat a l'horta de Lleida i molt vinculat a la Fundació.

Vam poder observar obres en marbre, ceràmica i pintura així com reproducció de peces antigues.

El ser un grup programat va permetre comptar amb la companyia de l'artista. El Joan, originari de la Granadella, ens va parlar del sentit i l'evolució de la seva obra. Una presència valuosa amb moltes explicacions sobre l'origen de les peces, la seva execució i el que ell vol representar.

Hem gaudit d'una estona agradable i interessant. Continuarem programant sortides a llocs de interès i us animem a participar-hi.

Joan Ibars Solsona

—

Visita cultural a Agramunt

↑ Fundació Privada Espai Guinovart

El 31 de març passat, la Secció de Metges Jubilats va organitzar una sortida cultural a Agramunt.

Durant la jornada, els assistents van visitar la centenària xocolateria Jolonch on van degustar el seu producte. A continuació, van gaudir d'una ruta turística per la vila, visitant l'església de Santa Maria i el refugi antiaeri que es troba a l'interior de la mateixa, i recorrent la Ruta de l'aigua, que inclou el pont de pedra, el pou de gel i la cisterna del convent.

Seguidament, van visitar la Fundació Privada Espai Guinovart, que és el primer centre d'art contemporani que es va crear a les Terres de Lleida al 1994, i Lo Pardal de la Fundació Privada Guillem Viladot, nascut com a Casa de la Poesia Visual.

La jornada va finalitzar amb un dinar de germanor de tots els assistents.

Podeu trobar totes les fotos d'aquesta activitat a la Secció de Metges Jubilats de la web, pestanya Galeria Fotogràfica

www.comll.cat

Concert en homenatge als Metges Honorífics

↑ Acte per a homenatjar els Col·legiats Honorífics

El 21 d'abril, com a colofó de l'Assemblea General Ordinària de 2021, la secció de Metges Jubilats va organitzar un acte per a homenatjar els Col·legiats Honorífics, metges que s'han jubilat en el transcurs de l'any passat, en el qual se'ls va fer entrega d'una insígnia del Col·legi i els corresponents diplomes acreditatius.

La cerimònia va tenir lloc a la Capella de l'Hospital Santa Maria en un bonic clima de companyonia i reconeixement envers la feina duta a terme pels homenatjats.

A continuació i en la mateixa capella, es va poder gaudir la proposta musical del grup "Pop Piano Quartet", amb Conxa Boyero al violí, Eduard Boleda a la viola, Ònia Tomàs al violoncel i Eduard Espinet al piano.

Podeu trobar tota la informació sobre la Secció de Metges Jubilats, la programació d'actes i les fotografies de les activitats a la pàgina web.

www.comll.cat/seccions/metges-jubilats/

“Legalitat i Fiscalitat en la jubilació”

El passat 15 de març va tenir lloc a la seu del COMLL una xerrada organitzada conjuntament pels serveis jurídics del Col·legi i Mutual Mèdica, gràcies a la coordinació de la vocalia de “Metges Jubilats” i, concretament, a la Dra. Teresa Puig i al Dr. Alejandro Andreu.

Amb el títol “Legalitat i Fiscalitat en la jubilació”, l’assessor fiscal del Col·legi (el Sr. Juanjo Ibars) i la responsable del Departament Jurídic de Mutual Mèdica, la Sra. Leticia Llobet, van revisar els requisits generals de la jubilació a la Seguretat Social, així com els requisits de l’anomenada “jubilació activa” (és a dir, quan el metge es jubila de l’activitat per compte aliè i comença a cobrar una pensió de jubilació pública però, al mateix temps, manté l’activitat per compte propi).

Es van recordar els avantatges de tenir MUTUAL MÈDICA com alternativa al RETA, ja que això permet al metge que es jubila mantenir l’exercici de la Medicina per compte propi, sense haver de renunciar a part de la pensió pública. A aquests efectes, la Sra. Llobet va repassar les cobertures que ofereix el producte MEL, de Mutual Mèdica, que és un conjunt d’assegurances que ofereixen les cobertures i amb l’import anual de primes que exigeix la normativa per tal de poder se considerat alternativa la RETA.

En relació amb les situacions de jubilació activa, es va cridar l’atenció sobre el fet de que des de gener de 2021 la Seguretat Social cobra el que s’anomena “cotització de solidaritat” també als metges jubilats del Règim General que treballen sota el paraigües del MEL. Se’n diu “de solidaritat” perquè no dona dret a més prestació de jubilació. De fet, és una cotització que paga qualsevol pensionista que vulgui compatibilitzar el cobrament de la pensió amb l’exercici d’una activitat. La cotització és un import aproximat de 90€ al mes que es detreu, directament, de la pensió de jubilació. Per això es va recordar la importància de tramitar la baixa de les assegurances alternatives al RETA en temps i forma en cas de deixar

la professió, per tal que MUTUAL MÈDICA pugui comunicar que el metge ja no utilitza la mutualitat com alternativa.

També es va fer una breu referència al tractament favorable en el IRPF que tenen les primes de Mutual Mèdica, que es poden desgravar com a despesa de l’activitat pel metge que manté la consulta un cop jubilat del règim públic, en la part de les assegurances alternatives al RETA.

Si vostè està llegint aquest article i es pregunta quines assegurances té a MUTUAL MÈDICA... quins diners podrà cobrar de la mutualitat quan es jubili? Pot posar-se directament en contacte amb la mutualitat, on li explicaran en detall quines cobertures té com a mutualista i també, si convé, li podran explicar com ampliar aquestes cobertures. Si ha arribat al moment de la jubilació o està proper, a MUTUAL MÈDICA també sabran com ajudar-lo a planificar de la millor manera possible el cobrament del que tingui estalviat a la mutualitat.

Tota la informació sobre com contactar amb l’entitat està fàcilment disponible a la web mutuamedica.com.

—

Un valuós patrimoni a l'abast

Leonci González Munsó,

Llicenciat en Filosofia i Lletres Secció Geografia Universitat Central Barcelona.

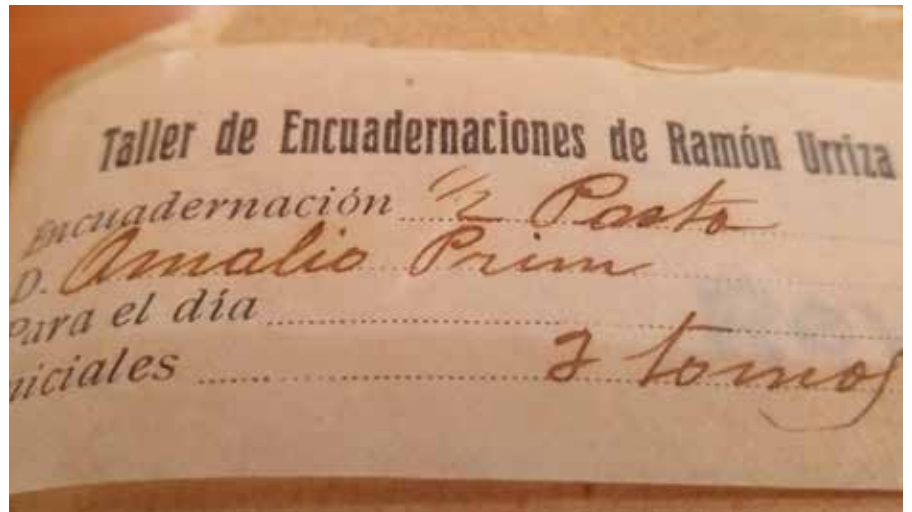
Dimarts, 2 de novembre de 1937. En plena Guerra Civil, Lleida procura viure el dia a dia amb una certa normalitat malgrat la proximitat del front d'Aragó.

El doctor **Amali Prim i Seguí**, Secretari General i Oficial Major del Col·legi de Metges de Lleida, s'entreté fullejant satisfet, un dels volums que recull el butlletins mèdics mensuals que publica la institució durant l'any i que ell mateix s'ha encarregat de fer enquadrar. Es troba a la seu col·legial i a la vegada domicili particular, en el segon pis de l'edifici del Liceu Escolar del carrer Blondel, núm. 9.

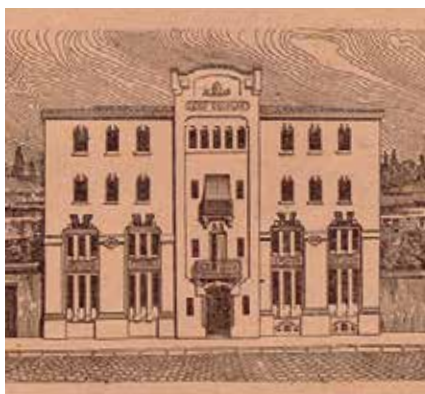
L'acompanya la seva esposa **Dolors (Lola), Padró i Rauret**.

↑ 1

↑ 2

↑ 3

Aleshores, distant, sembla sentir-se imprecís el brogit de motors; tot just són tres quarts de quatre de la tarda. De sobte, un esclat eixordador, un aire asfixiant i una fosquedat infinita. L'aviació feixista italiana ha començat a deixar anar la seva càrrega mortífera provocant el pànic, la destrucció i el caos en un dels fets més dramàtics i devastadors que ha sofert mai la ciutat de Lleida.

El doctor **Amali Prim** de 60 anys, gerent i ànima del Col·legi de Metges, va ser una de les nombroses víctimes mortals de resultes d'aquell esfereïdor i pervers atac de 2 de novembre de 1937. Pocs dies després, el 30 del mateix mes, moria la seva esposa **Lola Padró** de 58 anys, a conseqüència de les ferides que patí en aquell bombardeig.

Les oficines col·legials van quedar destruïdes del tot després de l'ensulsiada de l'ala dreta de l'edifici en el que estaven ubicades, i, pertrets, documents, arxius, publicacions, llibres, desapareguts per sempre més... Completament?

↑ 4

↑ 5

Si observem la fotografia presa pel fotoperiodista Agustí Centelles l'endemà del bombardeig durant les feines de desenrunament, ens podem adonar que s'han recollit una pila de llibres que estan amuntegats a peu de carrer recuperats d'entre les restes dels edificis castigats pel violent episodi, entre aquells llibres aplegats, potser podem creure que s'haurien salvat alguns dels exemplars dels que actualment es conserven en els prestatges de la sala-biblioteca del Col·legi de Metges.

El fons que ara s'hi guarda mereix ser conegut i reivindicat i és per això que aquest escrit voldria contribuir a acreditar i divulgar a dia d'avui, aquest espai on podem acudir per examinar, revisar o tal vegada descobrir, un material que ens permet la recuperació d'un passat no massa llunyà encara, posant en valor a través dels diferents continguts bibliogràfics, l'aportació, l'esperit innovador, la saviesa, d'aquelles persones que amb els seus projectes, el seu esforç, inquietuds i dedicació, malgrat viure molts moments convulsos i prou difícils, han contribuït a l'evolució i progrés de la sanitat a les terres de Lleida i que és innegable mereixen reconeixement i dignificació.

Resulta especialment interessant la inestimable col·lecció dels Butlletins Mèdics, malauradament incompleta, exposada en una de les estanteries de la biblioteca. El primer volum de "Boletín Médico" que s'hi guarda, correspon a l'any 1911 i el darrer és de l'any 1935 amb un exemplar, adjuntat al final del butlletí, del mes de març de 1936.

↑ 7

↑ 6

A més dels primers volums, ja que consta que aquesta publicació apareixia amb data del maig de 1902, també falten els exemplars de 1925, 1929 i 1931, en canvi hi ha dos volums dels anys 1918-1919. En va ser el seu primer director el doctor Joan Llorens i Fàbrega el qual seria substituït pel doctor Amali Prim i Seguí a partir del primer de gener de 1917. El doctor Robert Pereña i Reixachs ocupà el càrrec de 1922 a 1926 any en què el doctor Ferran Colàs i Mateo prengué la direcció fins el 1930 quan aquest es va veure rellevat pel doctor Antoni Pujadas i Fabregat. El mes de juliol de 1934 sota la direcció del doctor Josep Baró i Bonet el butlletí va passar a denominar-se “Butlletí Mèdic” perdurant la publicació fins els mesos d’incertesa anteriors a l’esclat de la Guerra Civil i primeries del conflicte.

Amb el subtítol de “Revista científica y profesional”, des de 1911 es considerava l’òrgan oficial del Col·legi de Metges i tenia com a finalitat la divulgació dels coneixements mèdics, innovacions científiques, administratives, acadèmiques, així com la defensa dels interessos de la classe mèdica a través de les variades seccions que caracteritzaven la publicació. També incloïa les actes de les reunions col·legials, comunicats mensuals de l’estat sanitari de la població, notícies de caràcter social i cultural relacionades amb l’estament mèdic, bibliografia, necrològiques, etc., en definitiva, aquests volums són el fidel reflex de l’evolució de la medicina lleidatana i el seu entorn proper.

Qui vulgui conèixer continguts sobre, la col·legiació obligatòria, lluita contra l’intrusisme, sobre higiene sanitària, les titulars mèdiques, reflexions sobre la problemàtica de les entitats de previsió en cas de dificultats econòmiques dels col·legiats per infermetat o defunció sense drets passius de cap mena, les tenses relacions amb el caciquisme, el fer compatible la medicina amb la política, la música o bé la literatura, sindicació dels metges, la censura durant la dictadura de Primo de Rivera, el Col·legi únic a finals de 1933 al passar la sanitat pública al govern de Catalunya per l’aprovació de l’Estatut d’autonomia català, els fets d’octubre de 1934 amb molts metges represaliats, precaritat en l’estructura sanitària una vegada abocats al gran drama de la Guerra Civil, juntament amb molts altres esdeveniments, pot acudir al Col·legi Oficial de Metges de Lleida a cercar el testimoni que ofereix aquest recull d’exemplars de tota una època i ajudar així a què aquesta sigui plenament reconeguda.

La conservació d’aquest llegat de publicacions, permet els historiadors de la professió tenir l’oportunitat de recuperar els continguts d’un passat mèdic recent, reivindicar-lo i contribuir a dignificar la memòria del col·lectiu metge a través de l’essència que les seves pàgines guarden. No podem desatendre aquest passat afí al seu context històric ja que ens vincula i ajuda a acceptar el present i a la vegada, com a resposta al pas indefugible del temps, ens serà determinant per a escriure el futur.

Referències fotos:

1. “España y Chile” Año II, mayo de 1921. Núm. 5. Madrid. Hemeroteca Institut d’Estudis Ilerdencs. Lleida.
2. “Revista de Medicina y Cirugía” 1907; A.P. Biblioteca Col·legi Oficial de Metges. Lleida.
3. “Boletín del Liceo Escolar”. Lérida. 1.er Trimestre 1921. Núm. 132. Hemeroteca Institut d’Estudis Ilerdencs. Lleida.
- 4 i 5. España. Ministerio de Cultura y Deporte. Centro Documental de la Memoria Histórica. Archivo Centelles, 2786 y 2779. “Agustí Centelles i el bombardeig de Lleida”.
6. Col·lecció “Boletín Médico” Revista científica y profesional. Biblioteca Col·legi Oficial de Metges. Lleida.
7. “Boletín Médico” Revista científica y profesional. Año I. 1º de Septiembre de 1902. Núm. 5. Lérida. Arxiu Municipal de Lleida.

Construïm el futur de l'assistència hospitalària a Lleida

HLA Lavinia convertirà la Clínica Perpetuo Socorro, en un centre de referència en qualitat assistencial. Una inversió de més de sis milions d'euros es traduirà amb més equipament, més tecnologia i més espai al servei de l'excel·lència en atenció i assistència per a tots els seus clients.

- Ampliació fins a 9000 m2
- Nova àrea de radiodiagnòstic.
- Ampliació de llits UCI.
- Nova àrea quirúrgica amb tres quiròfans, generals, tres de cirurgia major ambulatoria i sala d'endoscòpies.

Carrer del Bisbe Messeguer, 3 - 25003 Lleida
973 26 61 10
grupohla.com

LA DIVINA COMEDIA EN EL ARTE

EXPOSICIÓN TEMPORAL ITINERANTE

ZAMORA
Sala de Exposiciones de la Encarnación
25.02 – 17.04 / 2022

VALLADOLID
Sala Municipal de Exposiciones de Las Francesas
22.04 – 12.06 / 2022

SALAMANCA
Centro Cultural Torre de los Anaya
17.06 – 21.08 / 2022

LEÓN
Museo Casa Botines Gaudí
02.09 – 07.11 / 2022

SORIA
Centro Cultural Palacio de la Audiencia
17.11 / 2022 – 15.01 / 2023

fundos.es
#divinacomediacyl @divinacomediacyl

Organiza: **FUNDOS** Colabora:

La Oncología Radioterápica de la nueva era?... La Protonterapia o terapia de partículas – (1946)

Entre las diferentes modalidades de tratamiento en oncología, contamos con diferentes especialidades que conforman equipos multidisciplinares que aportan cada uno un pool de opciones terapéuticas. Entre ellas está la cirugía, la quimioterapia, inmunoterapia, terapias dirigidas, hormonoterapia y dentro de la oncología radioterapia, podemos distinguir entre la radioterapia convencional que utiliza rayos X o fotones y electrones de la terapia de partículas donde se utilizan partículas con masa cargadas como son los protones o los iones pesados (carbono, helio, oxígeno).

Dr. Rogelio Robaina

Adj. del Servicio de Oncología Radioterápica Hospital Universitario Arnau de Vilanova - Lleida

Asociación Española de Protonterapia (AEPROT)

Miembro del consejo asesor de PROTON THERAPY PARTNERS

La Protonterapia no es un descubrimiento o un invento del siglo XXI, es algo que propuso ya en **1946 el físico Robert Wilson** (conocido por su participación en el Proyecto Manhattan), quien publicó por primera vez el potencial de utilizar protones para tratar el cáncer **[1]**.

Los primeros ensayos se realizaban en centros de investigación física como el de la Universidad de California en **Berkeley** en **1948**, y el primer paciente tratado fue en **1954**. El primer equipo de Protonterapia instalado en un centro sanitario fue en el Hospital de Loma Linda en EEUU en **1990**. Posteriormente en Europa en el GSI, Darmstadt (Alemania) y en particular en CHIBA (Japón) con el uso de iones de carbono. Actualmente a día de hoy según los últimos datos registrados a nivel mundial por el **PTCOG (Particle**

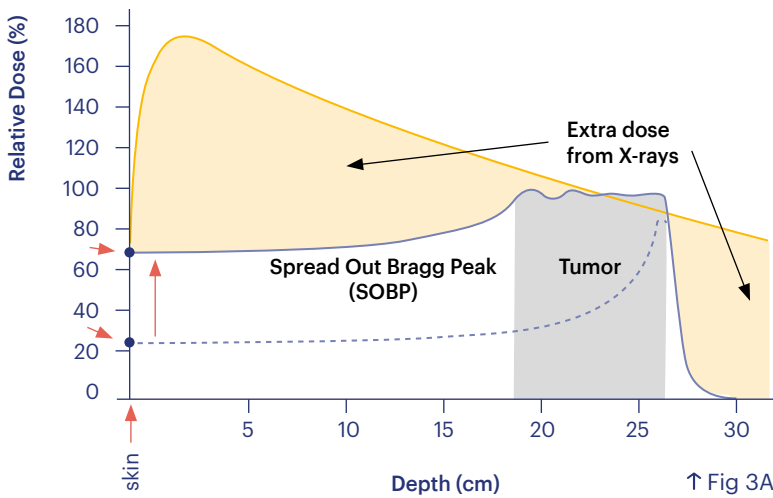
Therapy Co-Operative Group), que es el grupo encargado de centralizar toda la información sobre protocolos, estadística de pacientes y evidencia científica, a fecha del 31.12.2020 se han tratado con partículas desde el año 1954, unos 292.094 pacientes, de los cuales 249297 se han tratado con protones, 39.210 con iones de carbono y el resto con otras partículas **[2]**.

Actualmente esta tecnología está presente en 20 países según los datos de la Organización Internaciones de la Energía Atómica (OIEA) **[3] [Fig 1]**.

España es recientemente el último que ha ingresado en el grupo del G20, gracias a dos iniciativas privados en Madrid. El primer equipo en funcionamiento fue el de QuironSalud, quien trató el primer paciente el 26.12.2019 y posteriormente la Clínica

↑ Fig 1

Leyenda

- X-rays (15 MV)
- - - Protons (pristine peak 200 MeV)
- Protons (Spread-out peak)

Universitaria de Navarra en su centro de Madrid. El 19.10.2021 el Presidente Pedro **Sánchez** presentó el **Plan de Implantación de la Protonterapia** dentro del Sistema Nacional Público de Salud, y que busca situar a España a la cabeza en Europa en este tipo de tratamientos contra el cáncer, gracias a la millonaria donación de la Fundación Amancio Ortega, de 280 millones de euros para la adquisición de 10 equipos de Protonterapia [4].

¿Qué es la Protonterapia?, y porque tanta gente la nombra en la actualidad.

A nivel físico, los fotones o rayos x, son ondas electromagnéticas, que van depositando dosis al interaccionar con la materia desde un su punto de entrada hasta su salida, en todo su trayecto. Esto requieran de una planificación que busca siempre limitar la dosis lo máximo posible en los órganos a riesgo

vecinos a la lesión, y que no siempre puede ser lo más óptima posible.

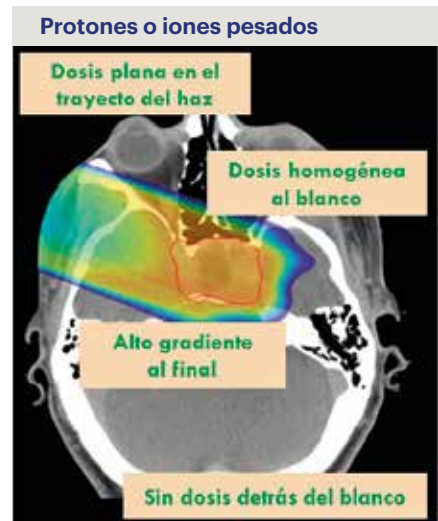
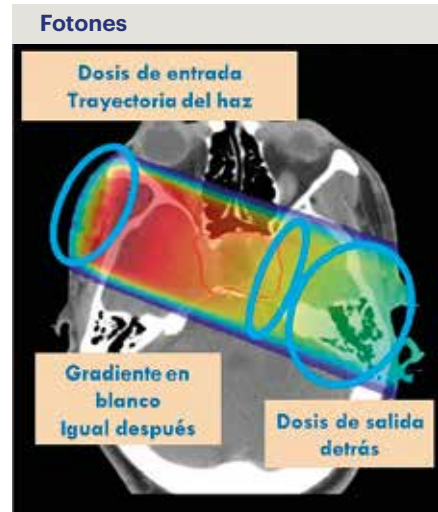
Las partículas cargadas (protones e iones pesados) tienen básicamente dos características muy diferentes y que las hacen especialmente útiles para el tratamiento [Fig 2]:

*** 1_ menos tejido sano irradiado,** menos depósito de dosis en los tejidos que rodean a la lesión. Los fotones de la radioterapia convencional, básicamente se diferencia en que dejan un rastro de dosis (tejido irradiado), en toda la trayectoria del haz, por donde entran y por donde salen, mientras que las partículas dejan un pequeño rastro de dosis a la entrada, luego depositan toda su energía donde se frenan, sin dejar dosis de salida. A esto se le denomina pico de Bragg, y permite el tratamiento de lesiones pegadas a órganos de riesgo sin provocar efectos secundarios sobre los mismos.

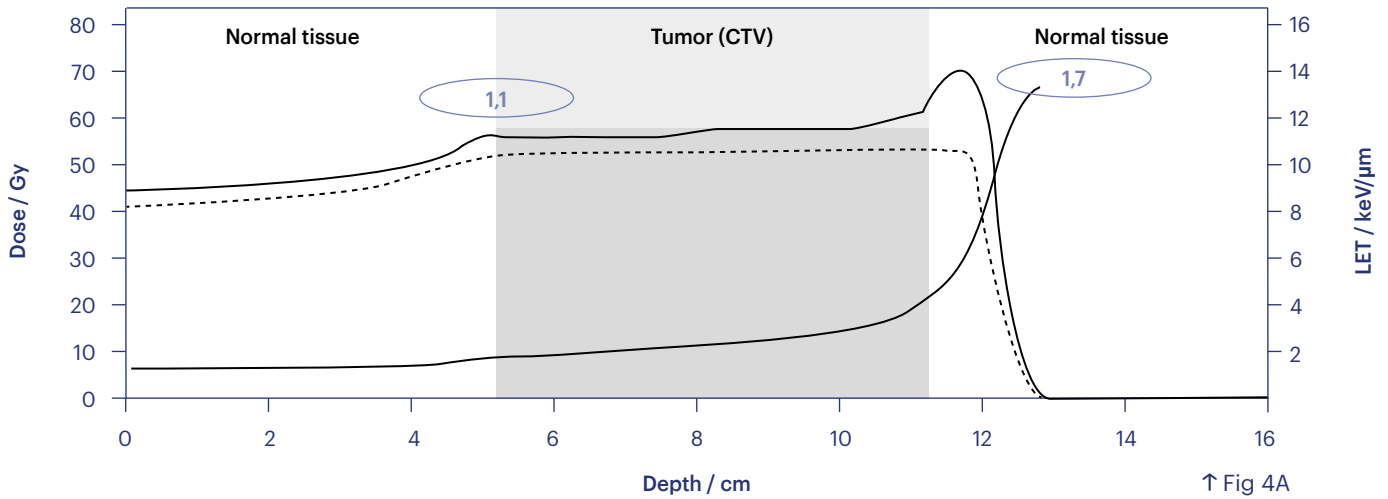
[Fig 3A y 3B]

↑ Fig 2

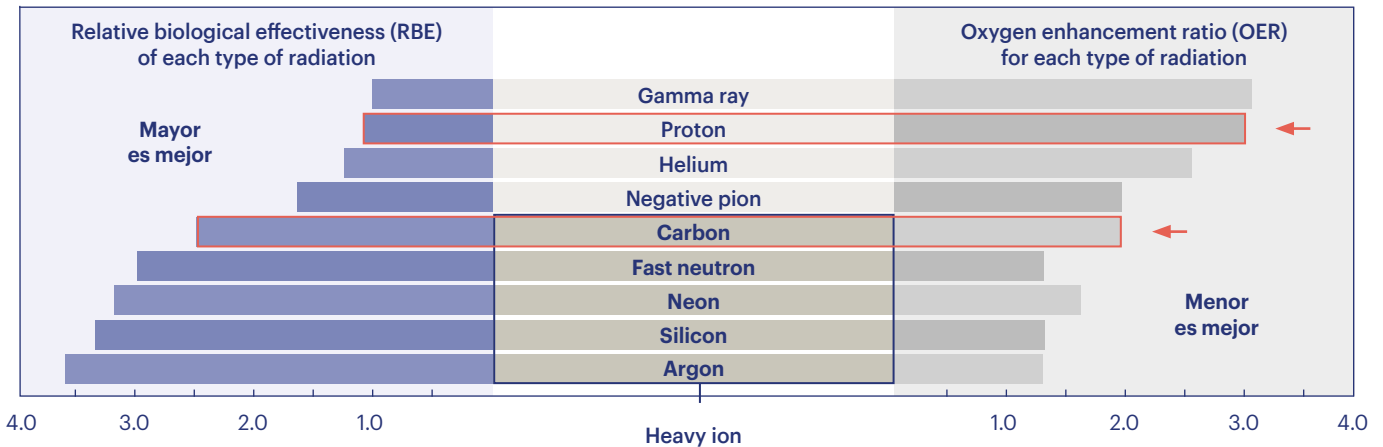

↑ Fig 3B. La zona amarilla de la imagen es tejido que nos ahorraríamos de irradiar al usar haces de protones o iones

↑ Fig 4A

OER (RELACIÓN DE DEPENDENCIA AL O2)

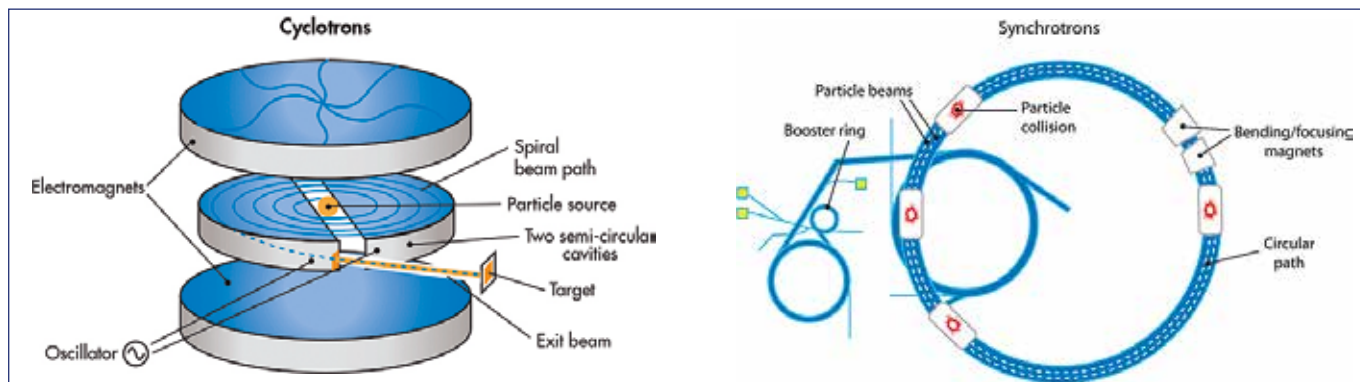
↑ Fig 4B

Esta reducción de dosis irradiada en los tejido sano, se denomina **menor dosis integral** y permite por consiguiente una menor toxicidad y menos probabilidad de efectos secundarios. Todo ello conlleva a una mejor calidad de vida y ahorro sanitario a mediano o largo plazo, por ser pacientes con menos complicaciones o secuelas al tratamiento.

*** 2_ mayor eficiencia** o potencia de tratamiento, que si lo definimos muy básicamente se refiere a que las partículas cargadas y principalmente los iones pesados tienen una propiedades biológicas que permiten tratar lesiones radio resistentes por naturaleza, y que a igual dosis producen más daño en las células tumorales que los fotones, al dañar en mayor medida la estructura del ADN de las células tumorales. Esto se conoce como la **Eficacia Biológica Relativa (RBE)** y que depende de

la dosis de radiación, el número de fracciones, la tasa de dosis (dosis/ tiempo), de la calidad de la radiación que estemos usando.

Dicha calidad de la radiación se basa en cómo se deposita la dosis a medida que atraviesan el tejido interaccionando con la materia (**LET**) y de la dependencia de oxígeno (**OER**), en el microclima tumoral para generar el daño celular en el ADN de la célula tumoral. **[Fig 4A Y 4B]**

↑ Fig 5

Las partículas cargadas tienen una RBE que se ha demostrado que es variable a lo largo del pico de Bragg, y que ronda entre 1.1 a 1.7 respecto a los fotones. Siendo mayor en el caso de los iones de carbono. [5].

¿Cómo se generan los protones?

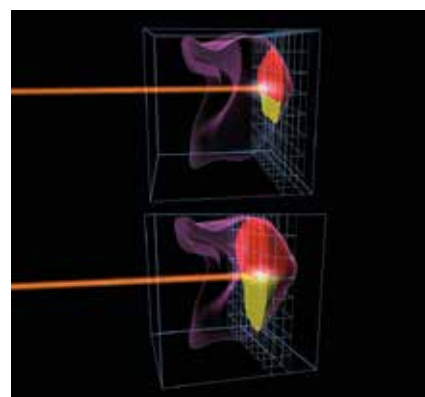
Los protones para tratamiento se obtienen usando como materia prima átomos de hidrógeno, como producto inicial y posteriormente separando el electrón del hidrógeno de su protón usando un campo eléctrico. Una vez que se han generado los protones, estos deben acelerarse de manera que la energía del protón sea suficiente para alcanzar cada capa de tratamiento del tumor.

En primer lugar para obtener dichas partículas de los átomos se requieren de una maquinaria más costosa y sofisticada que los utilizados en la radioterapia convencional como son los aceleradores lineales. Para generar protones o iones pesados se utilizan de momento ciclotrones, sincrotrones o sincrociclotrones.

El primer diseño de un **ciclotrón** lo realizó Ernest O. **Lawrence** en **1929** y consiste en acelerar

las partículas a lo largo de una trayectoria espiral, manteniendo esa trayectoria mediante un campo electromagnético estático y perpendicular a la trayectoria del espiral y de este modo se generan protones **mono-energéticos** que mediante un degradador, permite obtener partículas de diferentes energías para cada capa de la lesión a tratar. Esto se debe a que la planificación con partículas realiza un tratamiento por capas de la lesión, donde cada loncha corresponde a una profundidad, y esta se correlaciona con una energía determinada, para que un grupo de picos de Bragg o pico de Bragg extendido (SOBP), vayan depositando dosis capa por capa, lo que se denomina rango de profundidad y así realizar el tratamiento.

Los **sincrotrones**, requieren de un acelerador (LINAC), que acelera la partícula y es inyectada en una trayectoria de circuito cerrado, (circular o elíptica), donde va aumentando su velocidad variando la intensidad del campo magnético y la radiofrecuencia, permitiendo obtener partículas de diferentes energías, haces de protones **multi-energéticos**, por lo que no requieren de un degradador como los ciclotrones, para cada capa de la lesión a tratar, llamado **rango de profundidad**. [Fig 5]

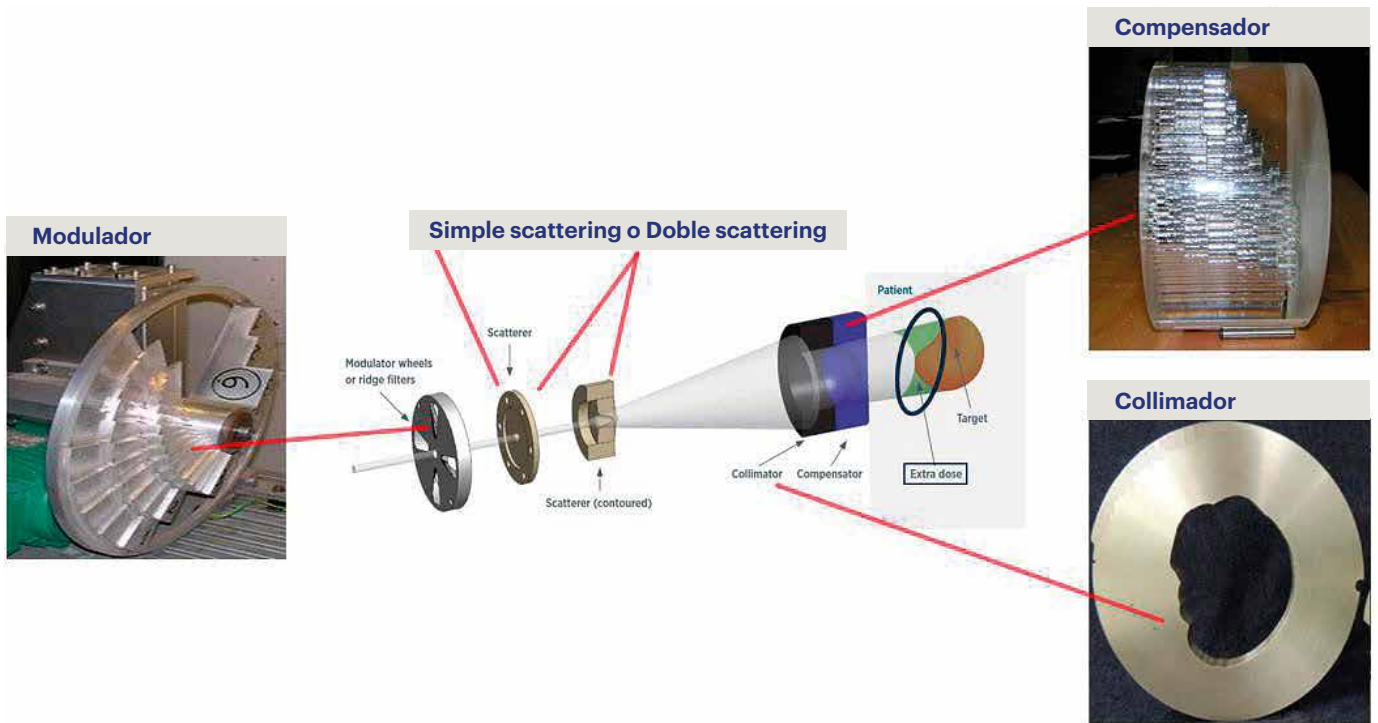

↑ Fig 6

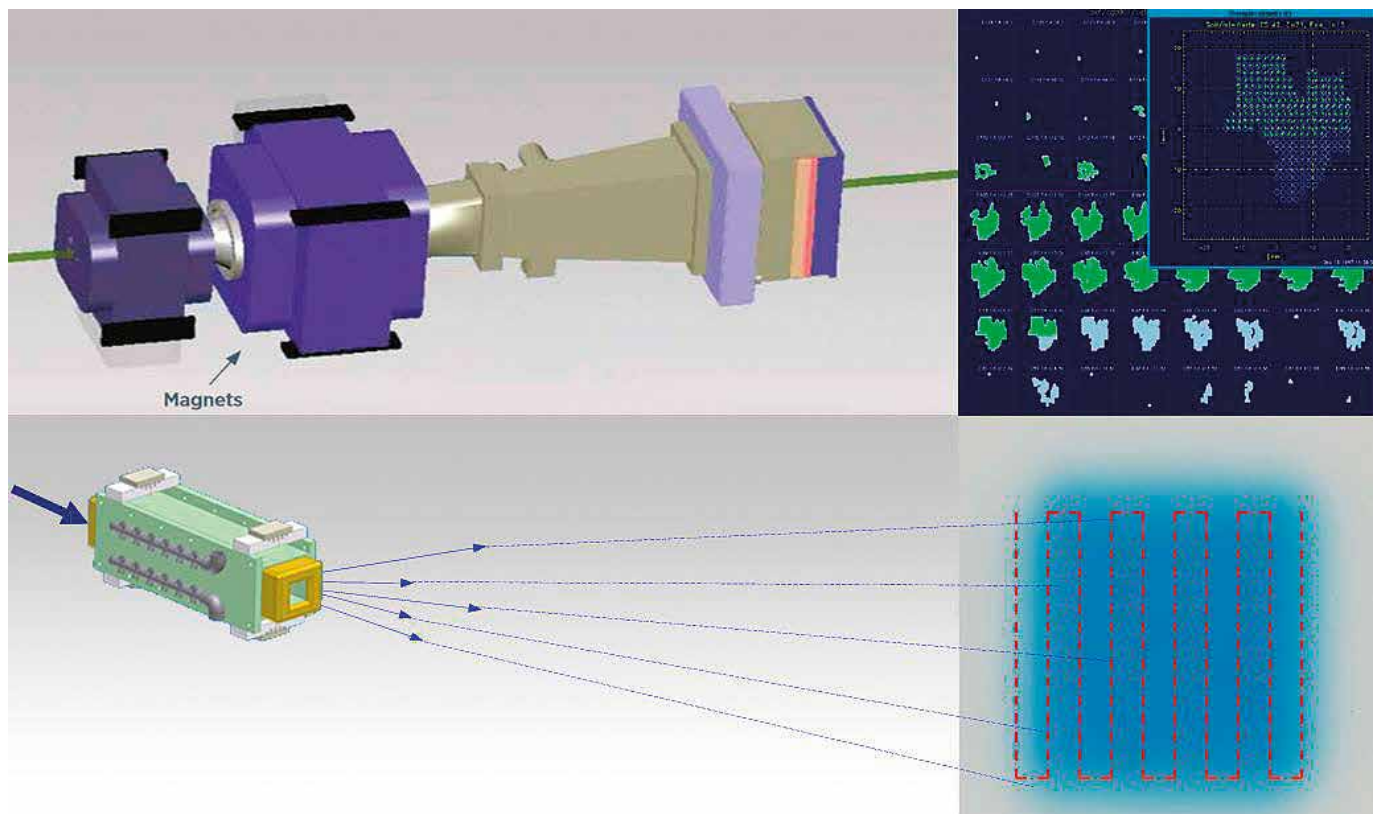
¿Cómo se aplican los tratamientos de Protonterapia?

La forma de entrega de los haces de partículas al paciente pueden ser de dos formas.

***1_ la dispersión pasiva o Passive Scattering (PS)**, que fue la primera en desarrollarse, y que actualmente está presente en muchos de los centros en actividad. Requiere de fabricar complementos para el tratamiento de cada paciente llamados compensadores y colimadores similares a los que se usan en el tratamiento con electrones. [Fig 7]

↑ Fig 7

↑ Fig 8

***2_ el escaneo de lápiz o Pencil Beam Scanning (PBS), [Fig 6 y 8]** que se empezó a desarrollar en **1996** en el PSI (Paul Scherrer Institute, Villingen, en Suiza y posteriormente en **1997** en el GSI en Alemania, consiste en un sistema de 4 electro imanes que van moviendo el haz de partículas de arriba abajo y de lado a lado (en dirección X e Y), para ir pintando por capas la lesión, lo que se denomina Intensidad Modulada en Protonterapia (IMPT) [6] y [7].

Para los pacientes, ¿en qué se diferencia a un tratamiento convencional?

Prácticamente en nada, se debe realizar los mismos pasos que para realizar una radioterapia convencional, como son un TC de planificación, con sistemas de inmovilización, con un tiempo de tratamiento que es variable según la localización de la lesión.

Para la planificación requiera de fusionar imágenes de Resonancia o PET-CT, para la correcta delimitación

de la lesión, una dosimetría por parte del equipo de radiofísica hospitalaria, y posteriormente su verificación antes del inicio del tratamiento.

El tratamiento es diario, como en la radioterapia convencional, de lunes a viernes, que si bien tiene una duración más prolongada, por la precisión en el posicionamiento y la complejidad de la técnica, en lo que respecta a la sala y la vivencia del paciente es muy similar. Hay salas con haces fijos, donde la que se mueve es la mesa de tratamiento del paciente [Fig 9] para ir cambiando

↑ Fig 9

↑ Fig 10

Indicaciones	% de pacientes que reciben RT
Indicaciones estándar	0,6
Indicaciones potenciales (>control tumoral)	3,0
Reducción o prevención de efectos 2os	12,1
Reducción de 2as neoplasias	2,0
Total	17,7

↑ Tabla 1

la incidencia de los haces, y salas con haces montados en un brazo giratorio de 190° a 360°, llamado “gantry”, quien se encarga de ir girando la incidencia de los haces, que se pueden complementar con rotaciones de la mesa de tratamiento del mismo modo que en la radioterapia convencional.

En el caso de niños pequeños, para poder controlar la posición y que no se puedan mover durante el tratamiento, dependiendo de la edad, requieren de sedación por parte de un equipo de anestesia, igual a como se hace en la radioterapia convencional.

Hay diferentes diseños de salas de tratamientos [Fig 10] dependiendo de la casa comercial proveedora del equipo, y con especificaciones diferentes al igual que requerimientos de superficie y blindaje muy variados.

¿Quiénes se pueden beneficiar de esta tecnología?

Existen guías internacionales, que varían según diferentes asociaciones y que van cambiando con el desarrollo de la evidencia clínica publicada, pero donde hay que

remarcar que lo fundamental es la **correcta selección de pacientes**, tanto para tratamientos con esta tecnología como para otras modalidades, y que es todo un capítulo aparte.

Según los datos actuales, y si tenemos en cuenta que el 60% de los pacientes diagnosticados de cáncer, recibirán Radioterapia (RT) en el curso de su tratamiento, esto significa que de los **276.239** nuevos casos de cáncer que se diagnosticaron en España durante 2021 (cifras de SEOM y en época COVID-19 [8]), requerirán RT unos **165.743** pacientes. Basándonos en las indicaciones estándares, unos **29.339** (17,7%) serían potencialmente candidatos a beneficiarse de un tratamiento de Protonterapia, por lo que la creación de nuevos centros es muy importante para hacer más accesible esta tecnología para aquellos que la requieran. [Tabla 1]

En resumen

Las partículas como los protones, o los iones pesados, no solo se diferencian de los fotones utilizados en la radioterapia convencional por su forma particular forma de depositar la dosis siguiendo el pico

de Bragg (lo que determina una menor dosis en los tejido sano), sino que son biológicamente más eficaces o más potentes en términos de RBE, LET y OER.

No son una técnica de tratamiento experimental o en desarrollo, ya que llevan en uso desde mediados del siglo pasado, y con la consiguiente evolución que va de la mano del desarrollo informático y tecnológico, haciendo equipos más compactos y económicos hoy en día.

El número creciente de centros, se ve apoyado por el abaratamiento de dichos costes, con el consiguiente aumento exponencial de la evidencia científica que abala estos tratamientos, aumento sus indicaciones en otras localizaciones más allá de la población pediátrica donde sus beneficios son sin lugar a duda indiscutibles.

Es fundamental la valoración de cada caso en particular en comités de trabajo de equipos multidiciplinarios, y realizar una correcta selección de pacientes y la comparativas pertinentes que demuestren la diferencias potenciales para saber que paciente se beneficiara o no de esta tecnología.

—

Referencias:

- [1]** Radiological Use of Fast Protons - Robert R. Wilson - Published Online: Nov 1 1946 <https://doi.org/10.1148/47.5.487>
- [2]** Particle Therapy Patient Statistics (per end of 2020) (Data collected by the Particle Therapy Co-Operative Group) https://www.ptcog.ch/images/patientstatistics/Patientstatistics-updateDec2020_11_2021.pdf
- [3]** IAEA – DIRAC – Directory of Radiotherapy Centres <https://dirac.iaea.org/Query/Map2?mapId=2>
- [4]** Plan de Recuperación transformación y Resiliencia – Gobierno de España <https://www.lamoncloa.gob.es/presidente/actividades/Paginas/2021/191021-sanchez-protonterapia.aspx>
- [5]** RBE and related modeling in carbon-ion therapy - Christian P Karger and Peter Peschke. Published 18 December 2017 *Phys. Med. Biol.* 63 01TR02 <https://doi.org/10.1088/1361-6560/aa9102>
- [6]** HADRONTERAPIA E. Herranz, J. L. Herraiz, E. Vicente, S. España, J. Cal-González, J. M. Udías. Grupo de Física Nuclear, Dpto. Física Atómica, Molecular y Nuclear, UCM <http://nuclear.fis.ucm.es/CDTEAM/articulos%20pdf/PDF%20PUBLICACIONES%20IMAGEN%20MEDICA/HADRONTERAPIA-herranz-2008.pdf>
- [7]** Radioterapia con partículas pesadas Heavy particle radiation therapy S. Lozares, F. Mañeru, S. Pellejero <https://scielo.isciii.es/pdf/asisna/v32s2/original9.pdf>
- [8]** Las cifras del cáncer en España 2021 - SEOM https://seom.org/images/Cifras_del_cancer_en_Espanaha_2021.pdf

Prealbúmina como marcador de actividad tumoral para cánceres de cabeza y cuello

Dra. Mariaina Cerdà Esteve

Llicenciada en Medicina, especialista en Endocrinología i Nutrició.

Por este motivo, y tras observar valores que parecían relacionarse con la evolución del cáncer, durante la valoración nutricional de pacientes afectos de cáncer de cabeza y cuello, se decidió realizar un estudio observacional prospectivo de los 140 pacientes inicialmente reclutados para el estudio, 2 de ellos fueron excluidos durante el seguimiento (en un paciente la histología correspondía a un linfoma de Hodgkin, y se derivó al Servicio de Hematología; el otro no siguió las recomendaciones terapéuticas).

Los cánceres de cabeza y cuello suelen ser curables en estadios iniciales, por este motivo es importante poder realizar un diagnóstico precoz y una pronta detección de las recidivas. Sin embargo, todavía no existían marcadores tumorales con suficiente sensibilidad y especificidad para el diagnóstico y seguimiento de los cánceres de cabeza y cuello (CCC).

Por ello, la población final analizada fue de 138 pacientes con 174 determinaciones desde el 1 de enero del 2007 hasta el 1 de febrero del 2010. La edad media fue de 62,4 (29-89) años y 121 (88%) eran varones. El tipo histológico más frecuente fue el carcinoma escamoso (63%). La mortalidad acumulada fue del 14,5%. La sensibilidad, especificidad así como los valores predictivos positivo y negativo de la PRB para identificar actividad tumoral fue del 63,2%, 100%, 87% y 100%, respectivamente.

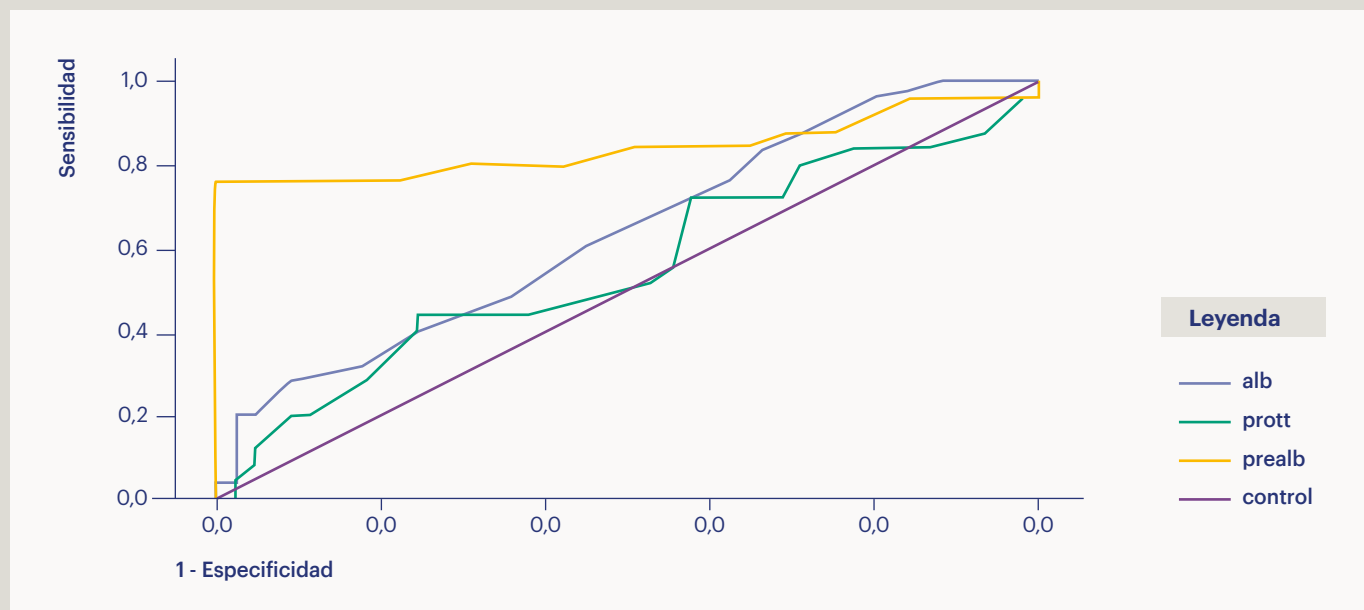
Se obtuvo un área bajo la curva ROC (Fig. 1) para la PRB de 0,82 (IC 95%, 0,74 - 0,90), que fue superior a otras variables analizadas.

Los otros parámetros nutricionales (Tabla 1), demostraron no tener relación con el estado oncológico.

La supervivencia estudiada en el comité de cáncer de cabeza y cuello de Lleida, fue comparable a los mejores datos que han sido publicados alrededor del mundo.

Así pues, se puede concluir que la prealbúmina puede ser útil en el diagnóstico y seguimiento de los cánceres de cabeza y cuello, como marcador de actividad tumoral. Que

otros marcadores tumorales como CEA y la AFP no son útiles para la valoración de la actividad tumoral en dichos pacientes. Cambio de peso, albúmina y proteínas totales no son útiles como marcadores de actividad tumoral. Así como la disfunción renal y/o hepática no se relacionan con la presencia o ausencia de actividad tumoral. La pérdida del 30% de resultados de prealbúmina en el primer control, y del 45% en el segundo control, se deben, más que a los fallecidos, que fueron 19 en el periodo de seguimiento, a las condiciones socioeconómicas de muchos de estos pacientes. Si comparamos las pérdidas con las de un trabajo que estudió el pronóstico tras resección tumoral, que perdió un 46% de individuos (15 fallecidos y 7 perdidos de 47), éstas son aceptables, y era un factor de confusión que se tenía en cuenta. Sabiendo que, los datos epidemiológicos se basan en nuestra población, y que son difícilmente extrapolables a poblaciones con hábitos tóxicos y sistemas de salud diferentes, la PRB debe ser tenida en cuenta en el estudio y seguimiento de los CCC.

↑ Fig 1. Curva COR de los 3 parámetros (PRB, albúmina y proteínas totales)

Tabla 1.
Comparativa de resultados

Variable	VPP* (%)	VPN** (%)	Sensibilidad (%)	Especificidad (%)	ABC*** (%)
Prealbúmina	100%	87%	63,2%	100%	0,82
Proteínas totales	52%	70%	9,4%	90%	0,58
Albúmina	85%	98%	11,3%	98,1%	0,72
Cambio de peso	39,8%	56,2%	11,3%	94,8%	-
Función renal	42,8%	62,1%	14,3%	95,8%	-
Función hepática	42,8%	61,5%	13%	88,8%	-
AFP	77%	63%	31%	91%	-
CEA	100%	65%	31%	22%	-

↑ *Valor predictivo positivo

**Valor predictivo negativo

***Área bajo la curva

Serveis bancaris per als col·legiats del COMLL

A Med1, com a agents bancaris de BBVA, posem a disposició dels col·legiats del COMLL un ampli ventall de serveis bancaris i productes financers amb condicions avantatjoses:

- **Compte Med1** - Un compte corrent i targetes de crèdit i dèbit sense comissions de manteniment.
- **Finançament** - Solucions financeres per fer front a les teves necessitats. Gaudeix de condicions exclusives en hipoteques i préstecs.
- **Estalvi i inversió** - Oferim una planificació financera personalitzada per ajudar-te a prendre les decisions adequades per al futur i millorar el rendiment dels estalvis amb una àmplia oferta de productes.

Truca'ns per sol·licitar més informació o visita'ns a la seu del col·legi

 Rambla d'Aragó, 14
25002 - Lleida

 973 270 811

 serveisfinancers@med.es

 med1.med.es

La confiança d'estar junts

MEDONE SERVEIS, S.L.U (Med1 Serveis Financers), és Agent bancari del BANCO BILBAO VIZCAYA ARGENTARIA, S.A. (BBVA). Dades identificatives: Med1 Serveis Financers: NIF B-61910865; domicili social: Passeig de la Bonanova, 47, Barcelona 08017; Inscrita al Registre Mercantil de Barcelona, Volum 31642, foli 1, Inscripció 1ª, Full n° B-196.873. BBVA: NIF A-48265169, domicili social a Bilbao, Plaza de San Nicolás, 4; inscrita al Registre Mercantil de Vizcaya, volum 2083, foli 1, Full BI-17ª.

Protecció asseguradora personalitzada per als col·legiats del COMLL

A Medicorasse, corredoria d'assegurances de la qual el COMLL és col·laborador extern, oferim als col·legiats una revisió de les seves assegurances amb l'objectiu de que mantinguin les cobertures asseguradores adaptades als riscos i necessitats del moment.

Assessorament personal
a la seu del COMLL

Anàlisi dels riscos als
quals estàs exposat

Optimització de les
cobertures contractades

Proposta adaptada a
les necessitats actuals

Sol·licita una revisió gratuïta d'assegurances

Rambla d'Aragó, 14, Pral.
25002 Lleida

973 270 811
900 10 49 69

medicorasse@med.es

medicorasse.med.es

Professionals al servei de professionals

El COMLL actua com a col·laborador extern de Medicorasse, Correduría de Seguros del CMB, SAU. NIF A-59-498220. Domicili social: Passeig Bonanova 47, 08017 Barcelona. Inscrita al Registre Mercantil de Barcelona, al tom 20624, foli 211, full número B-10481, inscripció 1a, amb clau DGSFP J0928. Pòlissa de responsabilitat civil i capacitat financera d'acord amb el Llibre II del Real Decret Llei 3/2020, de 4 de febrer, que transposa la Directiva (UE) 2016/97, de 20 de gener, sobre la Distribució d'assegurances.

Col·legi Oficial de
Metges de Lleida

Serveis exclusius per a col·legiats

Assessoria jurídica

Assessorament jurídic i legal en
matèria sanitària i exercici de
la professió

Assessoria fiscal

Assistència i defensa en requeriments,
revisions i inspeccions; estudi
d'impugnacions d'impostos

Assessoria laboral

Contractes de treball, nòmines,
assegurances socials, incentius o
prestacions socials aplicables
a la contractació

Borsa de feina

Ofertes laborals de diferents
especialitats i àmbit geogràfic amb la
informació necessària per al contacte
amb l'empresa

Informàtica i noves tecnologies

Auditoria d'estalvi en telecomunicacions,
de seguretat per a clíniques o
consultes privades

Avantatges i descomptes

Avantatges i descomptes en
espectacles, compres, cultura,
esports i altres, exclusius
per a col·legiats

App

Sol·licituds i recepció de certificats,
consultes, receptes mèdiques
privades, notícies, butlletins
electrònics, formació...

Assegurances

Avaluació dels riscos potencials i les
cobertures contractades, per
optimitzar-les i adaptar-les a les
necessitats de cada moment,
personals i professionals

Formació

Trobareu una àmplia oferta
formativa, un excel·lent quadre
docent i un campus virtual per als
cursos online

Col·legi Oficial de
Metges de Lleida

‘Salut i Servei’

Posa't en guàrdia!

Davant d'una incapacitat laboral

Si entres en , activa el

Si t'atures, **Mutual Mèdica**
et manté actiu cobrint l'import
de **les guàrdies que tú**
decideixis.

Defensa els teus ingressos!

 MutualMedica @MutualMedica

www.mutualmedica.com
infomutual@mutualmedica.com - 900 82 88 99

MutualMèdica

La Mutualitat dels Metges